

Sbírka na uprchlíky

Jedna třetina kostelní sbírky v neděli 18. března bude určena na pomoc uprchlíkům.

Svatopetrský halář

Při sbírce na Halář sv. Petra se v neděli 25. února vybralo v naší farnosti 5.367,- Kč. Všem dárcům upřímně děkuji.

Hudba v rožmitálských kostelích v postní době

V liturgické době postní zpíváme zcela specifické písně, určené k rozjímání nad Kristovým utrpením. Není to proto, abychom odcházeli z kostela zdrceni a se špatnou náladou, ale proto, abychom si hlouběji uvědomili velikost Kristovy oběti. Jsou to krásné písně, ale protože se zpívají pouze jednou v roce, v postě, nemáme je tak zažité jako písně zpívané během celého liturgického roku. V kancionále najdeme postní písně pod čísly 301 až 317. Budete-li mít někdy chvílku, zkuste si přečíst jejich krásné texty, u některých se totiž všechny sloky ani nestihnou přezpívat. Některé písně pocházejí z 19. století, jako „Hořké muky“, „Matka pláče“, „Svatý kříž“, „Dokonáno jest“, většina z nich je však mnohem staršího data. Ať už jsou to melodie z 17. století jako „Ach, můj nejsladší Ježíši“, „Když na kříži pňel Spasitel“, „Ó, Kriste, v tichý postní den“ nebo dokonce nejstarší z postních písní „Kristus příklad pokory“ ze 16. století. Tyto nádherné, avšak bolestné melodie a texty vybízející k meditaci se zpívají již po staletí a i dnes nám mohou pomoci skutečně duchovně prožít celou postní dobu. Před každou nedělní mší svatou se modlíme pobožnost křížové cesty. K jednotlivým zastavením zpíváme vždy texty jedné ze tří křížových cest, které najdeme v kancionále pod čísly 072 „Lide můj“, 073 „Rozjíměj, křesťane“, 074 „První zastavení“ nebo můžete využít připravených zpěvníků. Ač byly inspirovány tímtež, přece jsou každá jiná. Text té poslední napsal katolický básník Václav Renč (1911-1973), 10 let vězněný komunistickým režimem.

Úmysly mší svatých od 5. do 18. března 2006

Ranní mše sv. R: Ne 8.15 hod. R - farní kostel Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále
m: Čt 8.00 hod. m - městský kostel sv. Jana Nepomuckého na náměstí
Večerní mše sv. M: Út, St, Pá, So 18.00 hod. M - městský kostel sv. Jana Nepomuckého na náměstí

Po 5.3.	mše sv. není	Po 12.3.	mše sv. není
Út 6.3.	mše sv. není intence za živé i členy rodu Poláků, Králů, švagra a d.v o. bude odsl. v Č.B.	Út 13.3.	mše sv. není intence za Václava a Marii Pešicovy a jejich rodiče bude odsl. v Č.B.
St 7.3.	mše sv. není intence za rodiče Sojkovy a členu jejich rodů bude odsl. v Č.B.	St 14.3. M	Za Josefa Šlajse a Josefa Solčány
Čt 8.3.	mše sv. není intence za Marii a Josefa Tolmovy, Marii a Karla Kloudovy bude odsl. v Č.B.	Čt 15.3. m	Za Josefa Drazdíka, jeho rodiče, rodiče Větrovských a oba zemřelé rody
Pá 9.3.	mše sv. není intence za Josefa a Františku Drechslerovy a jejich zetě Miloslava Muchnu bude odsl. v Č.B.	Pá 16.3. M	Za Josefa a Františku Drechslerovy a jejich zetě Miloslava Muchnu
So 10.3. M	Za Františku Bahiharovou, její rodiče a sourozence	So 17.3.	Za Josefa Částku, rod Částků a Sušků a d. v o.
Ne 11.3. R 10.00 !	Bohoslužba slova intence za farnosti bude odsl v Č.B.	Ne 18.3. R	Za rodiče Záveských, jejich děti a snachu

Pro vnitřní potřebu vydává Římskokatolická farnost Starý Rožmitál, Rybova 1, 262 42 Rožmitál pod Třemšínem
☎ 318 665 182 Uzávěrka příštího čísla je ve středu 14.3. 2007. Redakce: P. Ivo Prokop, Ivana Hoyerová
V příspěvcích Z historie je doslovným citacím z farní kroniky ponechán jejich původní pravopis i stylist. úprava.

FARNÍ ZPRAVODAJ

Římskokatolické farnosti Starý Rožmitál

Číslo 4 Ročník IV

4. března 2007

Křížová cesta

Je to už téměř dva roky, kdy zemřel veliký papež Jan Pavel II. Tato smutná událost však ve svých důsledcích vedla i k jednomu zajímavému objevu na rožmitálské faře. Z farní kroniky jsem totiž věděl, že křížová cesta ve starorožmitálském kostele byla posvěcena řádovým představeným redemptoristů ze Svaté Hory. Podle kronikářského záznamu byla o svěcení pořízena listina, tzv. autentika, která měla tuto událost připomínat budoucím generacím. V kronice je uvedeno, že tato autentika se nalézala pod obrazem třináctého zastavení. Samozřejmě jsem se šel pod tento obraz podívat. Očekával jsem, že listina bude někde na rubové straně obrazu, ale nenašel jsem nic. Považoval jsem tudíž tento vzácný dokument za ztracený.

Na faře v kanceláři však visela fotografie Svatého Otce Jana Pavla II. ozdobená vyřezávaným rámem, podobným ráámům obrazů naší křížové cesty. Po papežově smrti jsem tuto fotografii sňal a i s rámem uložil. Teprve o minulých Vánocích jsem z rámu papežovu fotografii vyňal, s úmyslem nahradit ji snímkem současného Sv. Otce. A právě nyní přišel nečekaný objev. Pod fotografií se zachovala více jak sto dvacet let stará autentika dokládající svěcení křížové cesty s podpisy představeného svatohorských redemptoristů, tehdejšího starorožmitálského faráře a též kaplana. Zatímco obrázek papeže byl orientován na výšku, autentika je na šířku. Rám s listinou jsem nechal nově zasklít a zakonzervovat a od první neděle postní je tak už naše křížová cesta kompletní. Rozhodl jsem se nezavěšovat tuto listinu na původní místo pod třinácté zastavení, neboť by tam byla těžko přístupná a nevynikala by, ale umístil jsem ji na střední pilastr v chrámové lodi, naproti soše Božského Srdce Páně. Když jsem tento objev konzultoval s pracovníky památkového ústavu, dozvěděl jsem se, že jen velmi málo kostelů se může pochlubit takovou památkou. Dochoval se nám tak zajímavý doklad z historie našeho farního kostela.

Povzme si však něco bližšího i o vzniku této hluboké a krásné pobožnosti: Podle legendy stála u zrodu této pobožnosti sama Panna Maria, která prý ke konci svého života chodívala po jeruzalémské křížové cestě (syrský apokryf O smrti Marii, asi z 5. století).

První křesťané se ovšem zdráhali zobrazovat Ježíše na kříži. Vídávali totiž na vlastní oči ta nešťastná, zcela nahá těla pověšená na trámech zakončených nahoře příčným břevnem ve tvaru písmene T, viděli přibité nohy, tělo hroučící se vlastní vahou, nachýlenou hlavu, psy rozdrážděné pachem krve a ohryzávající chodidla ukřižovaného, supy kroužící nad popravištěm a odsouzence vyčerpaného utrpením, spalovaného žízní, nařikavě vzývajícího smrt. Byl to trest otroků a zločinců. Tentyž trest byl uvalen na Ježíše. Přesto však první křesťané navštěvovali s posvátnou úctou místa v Jeruzalémě, kde Pán Ježíš trpěl. Pobožnost se vyvinula z procesí konaných od 14. stol. pod vedením františkánů při návštěvě posvátných míst v Jeruzalémě. Cesta na Golgotu, kudy se Ježíš pravděpodobně ubíral, byla rozdělena na zastavení a často ji navštěvovali poutníci, aby se zde věnovali rozjímání. Brzy bylo s touto pobožností spojeno získání odpustků. Odtud vznikl na Západě zvyk budovat podle jeruzalémského vzoru napodobeniny na kopcích. Jedno z prvních zobrazení křížové cesty na Západě zřídil španělský dominikán Alvares z Kordovy (1420). Křížová cesta mívávala nejprve jen dvě zastavení: výchozí bod, připomínající pevnost Antonia a konečný bod,

připomínající Kalvárii. Brzy na to se na její trase budují i modlitební zastavení (stationes), v Německu mimo jiné též zastavení připomínající „sedm pádů“. Od 15. století se křížová cesta začala zobrazovat i v kostelích. Věřící přecházeli od jednoho obrazu k druhému a u každého chvíli rozjímali. Pobožnost šílil především františkánský řád, kterému byla v roce 1342 svěřena péče o svatá místa v Palestině. V 17. století udělil Inocenc XI. odpustky na křížové cesty zřízené ve františkánských chrámech, za Pia IX. pak byly odpustky rozšířeny i na všechny ostatní křížové cesty. Křížová cesta byla nejprve rozdělována na 7, později na 8 a 9 zastavení (zpočátku se jednotlivá zastavení nazývala „pády“ nebo také „bolestné kroky“). Podobu velmi blízkou dnešnímu uspořádání měla křížová cesta karmelitána Paschy, rozdělená na 15 zastavení, a křížová cesta holandského kněze Adrichema (1585) o 12 zastaveních. Ještě v 17. století byly křížové cesty až o 19 zastaveních. Dnešní forma křížové cesty se 14 stálými zastaveními vznikla v 17. století ve Španělsku. Odtud se hlavně zásluhou kapucínů dostala do Itálie, do Francie a později i do dalších zemí. První křížová cesta v Čechách byla vybudována na pražském vrchu Petříně a věřící ji konají už od roku 1732.

Pobožnost křížové cesty je jednou z nejrozšířenějších forem připomínky utrpení Páně. Ježíšova křížová cesta je nám velice blízká, protože dokonale symbolizuje naši vlastní životní cestu. Na této zemi jsme totiž pouhými hosty a poutníky. Spolu s Kristem, který trpí za spásu světa, se u jednotlivých obrazů můžeme zastavit i my a ponořit se do tajemství jeho nezměrné bolesti a utrpení. Jeho a náš pohled se v tu chvíli setkají, abychom pak i my mohli s větší ochotou jít za ním po naší cestě života. Stojí zde na jedné straně Boží služebník, náš Pán, a na druhé je přítomen i člověk, pro kterého Kristus po této cestě jde, padá a povstává. Člověk, který Krista na tuto cestu vyslal. Právě tím, že Boží Syn přijal naše lidství, vydal se nás hledat na naše cesty. Setkáváme se tak také se sebou samotnými – v nenávisti davu a ve slabosti vladaře, v tiché bolesti a přítomnosti Mariině, v postavě Šimona Cyrenského, jenž po nátlaku dovede změnit svůj program a vzápětí dát svou vůli i síly do služby Krista. Přítomna je i velká odvaha slabé Veroniky a zároveň nesprávně směřovaný soucit žen jeruzalémských, krutost vojáků a zatvzelenost rouhajícího se provinilce i projevená upřímná lítost toho druhého, který zakouší plod křížové cesty, Ježíšův příslib ráje. Díváme se na Krista nesoucího kříž a on svým pohledem spočívá na nás a ve vrcholném okamžiku své oběti se za nás modlí a odpouští nám...

Pobožnost křížové cesty nám velmi krásně zapojuje do modlitby: na jedné straně je čtrnáctým zastavením, ztišením a rozjímáním. Na druhé straně je v ní živě přítomno celé naše lidství, naše smysly: díváme se na obrazy s jednotlivými výjevy, jdeme od zastavení k zastavení, neseme kříž, poklekáme, pronášíme slova modlitby, nasloucháme a zpíváme. V některých kostelích najdeme křížovou cestu ještě se zastavením patnáctým, připomínajícím Ježíšovo velikonoční vítězství, prázdný hrob. Velikost Boží lásky nezastavily ani smrt a hrob. Ježíšova oběť se stala pramenem života. Rozjímání o těchto událostech nám napomůže sklonit se ve vděčnosti před Pánem a bude zároveň inspirací pro naši cestu za ním, nejen ke hrobu, ale i k vítězství Velikonoc.

P. Ivo Prokop

Křížová cesta farního kostela ve Starém Rožmitále

Jubilejní 50. díl našeho historického seriálu si necháme až do příštího čísla, neboť se nám díky objevu autentiky nabízí možnost načerpat z kroniky další zajímavé informace o této křížové cestě.

Stejně jako v každém katolickém kostele najdeme i u nás obrazy křížové cesty. Ať už pocházejí od různých autorů, většinou zachycují jednotlivá zastavení velice podobně. Tak je tomu i u obrazů křížové cesty v našem farním kostele, které podle vzoru Führichova maloval příbramský malíř Jan Mos. Josef Führich (1800–1876), podle jehož vzoru Mos pracoval, byl německý akademický malíř, který působil jako profesor na vídeňské umělecké akademii a roku 1861 byl povýšen do šlechtického stavu. Právě on je také autorem obrazů křížové cesty na Petříně.

Zajímavostí naší křížové cesty zůstanou však bezesporu její vyřezávané rámy. I když jsme o jejím svěcení ve FZ již psali (FZ 21/II), zřejmě při této příležitosti neuškodí vrátit se ještě jednou do r. 1883, otevřít farní kroniku a začíst se do zápisu kaplana Josefa Lhotského: „V *trudné této době konala se před jedna pro osadu radostná a památná slavnost, totiž svěcení nové křížové cesty.*

V pátek po popeleční středě dne 9. února 1883 přijel sem na poledne veled. pan rektor redemptoristů na Sv. Hoře Klement Vlasák se staříčkým knězem P. Františkem Vítkem a jal se odpoledne ve dvě hodiny slavnost tu konati tímto pořádkem. Nejprve bylo vzývání Ducha Sv. „Veni, Creator Spiritus“, jež se na choru s hudbou figurální provozovalo. Potom měl pan rektor kázání jednající o křížové cestě, o jejím původu a prospěšnosti. Po kázání světil pan rektor od oltáře veškeré kříže na ní a pak se šlo za asistence obou kaplanů od jednoho obrazu k druhému a světily se obrazy. Po svěcení každého konala se hned zastavení křížové cesty, jež se modlil P. František Vítek. Když se všechny obrazy posvětily a křížová cesta vykonala, ukončila se slavnost chvalozpěvem ambroziánským, který se opět hudbou figurální provozoval, a konečně požehnáním Nejsvětější Svátostí Oltářní. Lidu zúčastnilo se takové množství, že i nejstarší lidé nepamatovali takovou tlačenici v kostele. Velká část musela jich státi venku. I pan děkan bral podílu na té slavnosti svou přítomností. Po svěcení sepsal p. světitel dvě autentiky, jednu latinskou, která uložena jest v archivu, a jednu českou, která visí nyní pod 13. zastavením u kropenky a zní: „Já nižepsaný rektor Redemptoristů na Sv. Hoře jsa řádně zplnomocněn posvětil jsem na tomto místě dne 9. února 1883 tuto křížovou cestu obdariv ji všemi od papežů římských udělenými milostmi a odpustky, jichžto věřící tuto sv. křížovou cestu nábožně konajíce získati mohou. Ve jménu Otce i Syna i Ducha Sv. Amen. Ve starém Rožmitále 9. února 1883.“ Podepsáni jsou: František Boš, děkan, Josef Lhotský, kaplan a P. Klement Vlasák, rektor redemptoristů na Sv. Hoře. Co se křížové cesty týče, jest to takřka oběť vděčnosti za úrodu r. 1881. Toho roku byla úroda velmi pěkná, a proto pisatel těchto zápisů dal při kázání o slavnosti poděkování za úrodu návrh, aby osadníci z vděčnosti k Pánu Bohu na novou křížovou cestu sbírku mezi sebou učinili. Myšlenka se ujala, a on sbíral dárky od podzimu přes celou zimu, až konečně měl tolik, že obrazy malovati dání mohl. Práci světil akademickému malíři a fotografovi v Příbrami Janu Mosovi, rodáku domažlickému, jenž se zavázal obrazy 90 cm vysoké a 70 cm široké podle vzoru Führichova jeden za 14 zl. malovati. Rámy podle návrhu pisatele vyřezal na jedno oko slepý a hluchý samouk František Rom ze Zalán č. 7 za 125 zl. Práci štafírskou vykonal pozlacovač František Fous usazený v Rožmitále, rodilý z Věštiny za 30. zl. a zámečnickou Medard Kerber, zámečnický z Rožmitála. Celá výloha obnášela 380 zl., v čemž však zahrnuty jsou také zpodobnění, které se při tom daly opravit a oštafírovati. Stará křížová cesta, první počátky to barvotisků na papíru, složila se v kostele za velkým oltářem k ještě starší na plechu neuměle malované.“

Rozmístění obrazů nebyvalo vždy takové, jaké je dnes. I když staré fotografie nezachycují celý prostor kostela, přesto můžeme podle zachycených obrazů zcela přesně určit, kde byla jednotlivá zastavení umístěna. Nad sanktuáriem (tepaná dvířka vlevo v presbytáři vedle výklenku) viselo 1. zastavení, kolmo k němu na pilastru zastavení 2. V hlavní lodi vpravo od Kalvárie (dnes oltář P. Marie) zřetelně poznáváme 12. zastavení, před ním 11. a na pilastru uprostřed 10. Nad lavicemi tedy viselo vždy po dvou zastaveních, uprostřed (dnes socha Božského Střede Páně a naproti) pak další dvě, tedy 5 po každé straně. Aby vše bylo symetrické, zbývají nám již jen dvě poslední zastavení. Ta musela odpovídat 1. a 2. A tak vpravo v presbytáři proti sanktuariu (dnes věčné světlo) zřejmě visívalo zastavení 14., 13. pak kolmo k němu na pilastru (dnes plastika sv. Jana Nepomuckého), vedle něhož je skutečně i dnes kropenka. Tam tedy měla původně své místo i naše ztracená a opět nalezená autentika.

Ivana Hoyerová

Zprávy a oznámení

Nepřítomnost duchovního

Jak už jsem oznámil v minulém čísle FZ, musím absolvovat zubní zákrok po němž budu sedm dní v pracovní neschopnosti. Od úterý 6. do úterý 13. března tudíž v Rožmitále nebudou mše sv. Pouze v sobotu 10. března mne od 18.00 hod. v městském kostele zastoupí pan vikář Charypar a v neděli 11. března přijede jáhen, který povede ve farním kostele od 10.00 hod. bohoslužbu slova se sv. přijímáním.

Mše v domově důchodců

V rožmitálském domově důchodců bude sloužena mše sv. ve čtvrtek 15.3. od 15.00 hod.